

6. Podchernyayeva N. D. (2017) Dosvid roboty yevroklubiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv z orhanizatsii ta provedennia dnev tolerantnosti [General educational establishments Euroclubs experience of organization and realization of days of tolerance]. – The Young Scientist. № 6 (46). – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/6/64.pdf> [in Ukrainian]
7. Pro kilkist ta sklad naselennia za pidsumkamy Vseukrainskoho perepysu naselennia 2001 (2001) [On the number and composition of the population according to the results of the All-Ukrainian Population Census 2001]. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/> [in Ukrainian]
8. Psihologiya obscheniya (2011). Entsiklopedicheskiy slovar [Psychology of communication. Encyclopedic Dictionary] / [pod obsch. red. A. A. Bodaleva]. Moskva : Kogito-Tsentr. 600 s. [in Russian]
9. Psihologiya. Slovar (1990) [Psychology. Dictionary] / pod obsch. red. A. V. Petrovskogo., M. G. Yaroshevskogo. Moskva : Politizdat. 494 s. [in Russian]
10. Remshmidt H. (1994). Podrostkovyy i yunosheskiy vozrast: problem lichnosti [Teenage and adolescent age: personality problems] / H. Remshmidt // pod red. T.A. Gudkovoy. M.: Mir. 175 s. [in Russian]
11. Soldatova H. U. (2006) Chy mozhe inshyi staty druhom? Treninh z profilaktyky ksenofobii [Can the other be a friend? Training on xenophobia prevention] / H. U. Soldatova, A. V. Makarchuk. – Kyiv : Heneza. 256 s. [in Ukrainian]
12. Podcherniaieva N. Experience of realization of day of europe at euroclubs in general educational establishments. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://culturehealth.org/hogokz_knigi/Arhiv_DOI/08_Collected2017/11Podcherniaieva%20N.pdf [in English]

Подчерняева Н. Д. Формирование этнической толерантности старшеклассников евроклуба общеобразовательного учебного заведения при ознакомлении с культурами народов Европы

В статье рассмотрены проблемы формирования у старшеклассников этнической толерантности, проявлением которой является взаимная эмпатия, наличие положительного образа другой этнокультуры при сохранении позитивного восприятия своей собственной, готовность к совместной деятельности. Названы факторы, влияющие на этот процесс (влияние ближайшего окружения, ценности личности и общества, воспитание, менталитет той страны, в которой человек вырос, характер конкретной социально-политической ситуации в обществе). Доказано, что евроклуб общеобразовательного учебного заведения является эффективным инструментом формирования терпимого отношения к сверстникам другой этнической группы. Акцентируется внимание на практическом ознакомлении с культурами народов Европы, в результате чего молодежь учится понимать уникальность каждой культуры, выявлять ее ценностные характеристики. Раскрыты интересные методы деятельности и формы работы евроклуба общеобразовательного учебного заведения. Приведен опыт работы евроклубов Украины.

Ключевые слова: эмпатия, этническое самосознание, этническая толерантность, евроклуб, культура европейских народов, старшеклассник.

Podcherniaieva N. D. Forming of ethnic tolerance of senior pupils as members of euroclub of general educational establishment during acquaintance with cultures of people of Europe

In the article problems of senior pupils' ethnic tolerance forming are considered. The manifestation of tolerance is mutual empathy, the presence of positive character of other ethnic culture at maintenance of positive perception of the own, readiness to joint activity. Factors, that influence this process (influence of the nearest surroundings, value of personality and society, education, mentality of that country in that a man grew, are outlined, character of concrete socio-political situation in society is analyzed. It is well-proven that an euroclub of general educational establishment is the effective instrument of forming of tolerant attitude toward the yearlings of other ethnic group. It is marked on a practical acquaintance with the cultures of people of Europe, as a result of that young people study to find out the unicity of every culture, determine it the valued descriptions. The interesting methods of activity and form of euroclub's work in a general educational establishment are opened up. Experience over euroclubs of Ukraine is brought.

Key words: empathy, ethnic consciousness, ethnic tolerance, euroclub, culture of the European people, senior pupil.

УДК 378.14:377.35

Ребуха Л. З.

**НАПРЯМИ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

У статті обґрунтовано фундаменталізацію професійної освіти як пріоритетний напрям розвитку університетської освіти, що спрямований на формування системного мислення у студентів, практичного пізнання соціальної дійсності та самостійне дослідження сучасної наукової картини світу. Окреслено основні компоненти фундаменталізації освіти й охарактеризовано напрями фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, що згруповані навколо підходів до фундаменталізації професійної освіти. Розкрито спрямованість фундаменталізації на необхідність формування в майбутніх фахівців уявлень про базові, фундаментальні основи теоретичних і прикладних наук. Розглянуто забезпечення фундаменталізацією освіти інноваційного змісту навчання та побудова на цій основі новачієних моделей професійної освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній соціальний працівник, напрями фундаменталізації професійної освіти.

Фундаменталізація змісту університетської освіти слугує нагальною потребою сьогодення, оскільки пропонує студенту такі знання, які не старіють із часом і допомагають орієнтуватися йому в невизначеному середовищі. Отримані в навчальній аудиторії майбутніми соціальними працівниками концептуально-фундаментальні знання спрямовуються на формування професійної культури, розвиток практико-зорієнтованого мислення та є універсальними за своєю суттю. Освітній процес не потребує збільшення обсягу змістового наповнення навчальних дисциплін чи відведеного за навчальною програмою аудиторного часу, а є його впорядкованим вдосконаленням. Освітня фундаменталізація, спрямована на професійну підготовку майбутніх фахівців, здатна сповна забезпечити системний рівень практичного пізнання соціальної дійсності та самостійне дослідження сучасної наукової картини світу, формуючи професійну майстерність і вмотивовану потребу в постійній самоосвіті. Тому нами актуалізується проблема, пов'язана з напрямками фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти.

Мета статті – теоретично обґрунтувати й охарактеризувати основні напрями фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників як гарантів цілісності освітнього процесу, що органічно поєднує теоретичну, практичну та професійно-зорієнтовану складові частини університетського навчання.

Орієнтація на фундаменталізацією завжди була властива й українській системі вищої професійної освіти. Цей пріоритетний нині напрям розвитку університетської освіти розглядається нами як скерування її в бік удосконалення, а не як корінна перебудова. Якщо раніше фундаменталізація освіти була «зовні заданою» і реалізувалася переважно на «знаннєвому» рівні, причому не завжди спрямовувалася на практичні інтереси й творчу самореалізацію особистості студента, розвиток інтелектуальних потенцій і загальної культури, то нині фундаменталізація освіти направлена на освоєння гносеологічного і соціокультурного фундаменту знань і способів їх засвоєння, на розвиток у студентів здібностей і умінь сприймати, розуміти й професійно використовувати потік нової інформації впродовж усього життя. Не заперечуючи «знаннєвого» підходу, науковці І. Гавриляк, Я. Фруктова вбачають процес підготовки студентів за університетською освітою особистісно та професійно зорієнтованим [1; 9].

Науковець С. Сисоєва вважає, що основне призначення фундаменталізації університетської освіти полягає у формуванні системного мислення в студентів, яке цілісно охоплює наукову картину світу, та забезпечення переважання інформаційних компонент у перспективній системі навчання. Підґрунтям у розв'язанні окреслених проблем, на думку науковця, слугує новаційна модель професійної підготовки майбутніх фахівців, яка містить обґрунтовану науково-методичну систему, спроможну реформувати змістовні, структурні, організаційні та дидактичні підходи до навчання, виховання й особистісного розвитку студента та потребує розроблення системної концепції, мета якої – фундаменталізація освіти. С. Сисоєва підкреслює, що фундаменталізація докорінно змінює парадигму освіти вищої школи, яка концепцію «освіта на все життя» успішно замінює на концепцію «освіта упродовж життя». Звідси виникають проблеми, пов'язані з постійним оновленням фундаменталізації змісту освіти й освоєнням сучасних технологій неперервного навчання для поновлення знань у сучасного фахівця [8, с. 7–10].

Нині фундаменталізація вищої освіти виступає головним пріоритетом державної освітньої політики та предметом широких науково-методичних досліджень, оскільки суттєво підвищує її якість відповідно до реалізації трикутника знань – «освіта, дослідження та інновації» [3, с. 80; 11, с. 10]. Вона генерує не вузькоспеціалізовані, а методологічно-системні, інваріантні та затребувані часом знання, котрі направлені на розвиток професійного інтелекту особистості та її швидку адаптацію до постійно змінних соціально-економічних і технологічних умов суспільства [7].

Сучасні завдання вітчизняної вищої школи передбачають професійну підготовку фахівців, компетентність яких була б визнаною в усьому міжнародному освітньому просторі [10]. Тому фундаменталізація професійної освіти виступає одним із провідних чинників підвищення її якості, що суттєво змінює підходи до університетського навчання. Змінюються стратегічні освітні цілі та завдання, загальнонауковий зміст, дидактичні підходи до фахової освіти й технології професійного навчання. Акцентується увага, як зазначають науковці А. Капська, А. Колот, на кінцевих результатах, що поступово замінюють традиційні знання, уміння і навички на систему самостійно набутих студентами провідних, базових і спеціально-предметних компетентностей відповідно до вимог державного стандарту вищої освіти. Під час університетського навчання майбутні соціальні працівники оволодівають фундаментальними цінностями науки, культури та професії для повного забезпечення нового освітнього пізнання, мислення й сучасної якісної освіченості особистості [4; 5, с. 12]. Вони стають активними центровими суб'єктами й опановують освіту в формі особистісно-привласненого знання [7, с. 158–160].

Окреслені нами важливі компоненти фундаменталізації освіти сприяли визначенню її напрямів, які згруповані навколо підходів до фундаменталізації професійної освіти, таких як: інтеграція теоретичної і практичної підготовки, універсалізація знань, вмінь і навичок студентів та професіоналізація практико-зорієнтованих цінностей майбутнього фахівця. Перший напрям фундаменталізації професійної освіти спрямований на необхідність формування в майбутніх фахівців уявлень про базові, фундаментальні основи соціогуманітарних і природничих наук. До основних компонент такого «фундаменту» належить:

а) відображення у змісті навчальних дисциплін наукових об'єктів пізнання і процесів реальної дійсності, визначення особливостей їх виникнення та розвитку;

б) чітке виокремлення власного об'єкта і предмета вивчення кожної академічної науки, віднаходження в цих науках якісних взаємозалежних характеристик та ознак, направлених на продукування нового в їх розвитку;

в) різностороннє використання мовленнєвого апарату, інтерактивних технологій (організація спільної практико-зорієнтованої діяльності людей, їх ефективна взаємодія), теоретичних та емпіричних методів, причинно-наслідкових зв'язків та ін. для віднаходження спільних явищ, процесів, станів, характеристик тощо, які існують між соціогуманітарними й природничими науками та професійно-зорієнтованою практикою;

г) процес пізнання та внутрішнє прийняття наукової інформації в аудиторії, а відтак їх усвідомлення й особистісне привласнення знань з усіх академічних теоретичних і прикладних наук.

Фундаменталізація навчальних дисциплін на основі теоретичної і практичної підготовки уможливило залучення майбутніх фахівців до теоретико-методологічної та творчої дослідницько-практичної діяльності. Студенти вивчають сучасні методи наукового пізнання, форми та засоби, ознайомлюються з організацією та структурою майбутньої професійної діяльності, виховують у собі потребу систематичного оновлення знань, займаються самоосвітою та ін. В аудиторії викладач виокремлює основні змістові аспекти і напрями цієї професійно-зорієнтованої роботи, а відтак репрезентує світ майбутньої професії та є уособленням наукової професійної спільноти [6].

Відповідно до другого підходу – універсалізації знань, вмінь і навичок, – фундаменталізація освіти спрямована на виділення основних структурних одиниць наукового знання, які мають найвищий ступінь узагальнення явищ соціальної дійсності та переведення їх, уже нормованих, у площину вмінь і навичок. Процес фундаменталізації освіти на основі універсалізації знань, навичок і вмінь реалізується впродовж двох етапів. На першому етапі виокремлюються структурні одиниці знань, вмінь і навичок, які мають високий ступінь узагальнення явищ соціальної дійсності, на їх основі формуються уявлення про універсальність понять, методів, технік, способів, технологій та ін., які вже на другому етапі стають основною складовою частиною майбутньої професійної діяльності, яка реалізовується в процесі навчання за допомогою діяльнісного підходу.

Слід зауважити, що нині фундаменталізація професійної підготовки передбачає оволодіння соціальними працівниками таких видів інтелектуальних практик, без яких не може обійтися сучасна людина. Це, зокрема, інтеграція навчальної діяльності із сучасними комп'ютерними технологіями, останні вимагають від фахівця високого рівня знань і лінгвістичних навичок з іноземної мови. Отже, за другого підходу до фундаменталізації освітнього процесу в майбутніх фахівців на конкретних прикладах формуються важливі структурні одиниці узагальненого наукового знання, вправні вміння і задані професійними нормами навички, а відтак оцінюється значущість соціогуманітарних і природничих наук для майбутньої професії.

Щодо третього підходу, який передбачає формування професійних практико-зорієнтованих цінностей майбутньої професії, то фундаменталізація освітнього процесу сповна реалізує концепцію гуманізації та гуманітаризації навчання, тим самим формує чіткі уявлення студентів про сукупність професійних цінностей відповідно до історичного розвитку суспільства. Саме фундаменталізація розвиває соціальну активність особистості, сприяє реалізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, формує систему ціннісних орієнтацій під час розв'язання професійних ситуативних завдань. Практико-зорієнтовані цінності професії соціального працівника відтворюють його потребу в самоствердженні та самовдосконаленні для досягнення високого рівня професіоналізму в майбутньому [4, с. 15].

Другим напрямом фундаменталізації професійної освіти, за якою здійснюється підготовка майбутніх соціальних працівників, є інноваційність змісту навчання та побудова на цій основі новаційних моделей професійної освіти. Загалом фундаменталізація освіти зумовлюється, передусім, змістовим наповненням навчальних дисциплін, тому в цьому сенсі є об'єктивним і реально-здійсненим процесом. Важливо ввести в освітній зміст базові, професійно-зорієнтовані знання, які не заперечують загальнолюдські цінності та способи ефективної професійної діяльності. Фундаменталізація змісту освіти не спрямована на збільшення обсягу та кількості фундаментальних навчальних предметів, а направлена на здійснення відбору та його структурування, перегляд і вдосконалення стандартів, навчальних програм, акцентування уваги на фундаментальних компонентах змісту професійного навчання [1, с. 19–20]. Саме фундаменталізація змісту освіти виступає дієвим способом її інноваційного «осучаснення», сприяє формуванню індивідуальних потреб фахівця до сучасних умов буття, стимулює процес їхнього саморозвитку та позначається на швидкій адаптації до професійного життя.

Третій напрям фундаменталізації університетської освіти охоплює методологічне забезпечення професійного навчання соціальних працівників. Він можливий за організованої в навчальній аудиторії цілеспрямованої високоінтелектуальної діяльності учасників освітнього процесу, яка забезпечує реалізацію основних функцій фундаменталізації освіти. Методологічна функція до фундаменталізації професійної освіти спрямована на розкриття й оволодіння майбутніми фахівцями методологічно важливих, системних та інваріантних знань, які є довготривалими, здатні до оновлення і вкрай необхідні для ефективної професійної діяльності. Професійно-орієнтована функція передбачає тісний взаємозв'язок студентів в умовах університетської фундаментальної освіти з професійною діяльністю фахівців соціальних закладів і закладів соціального забезпечення. Її основне призначення – підготовка досвідченого професійно компетентного соці-

ального працівника. Інтегративна функція пов'язана із наскрізною інтеграцією навчальних дисциплін і є провідною для фундаменталізації професійної підготовки, оскільки забезпечує наступність структурування навчальних дисциплін, їх теоретично-прикладне наповнення та виокремлення базових освітніх елементів.

Важливо зазначити, що всі обґрунтовані напрями фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників створюють сприятливі соціально-психологічні, педагогічні, організаційно-методичні й інформаційно-технологічні умови для розвитку цілеспрямованої творчо-пошукової активності студентів у процесі розв'язання навчальних і професійно-орієнтованих задач.

Висновки. Отже, фундаменталізація професійної підготовки розглядається нами як суттєве підвищення якості освіти й освітнього рівня фахівців шляхом належної заміни змісту навчальних дисциплін і методологічних підходів до навчального процесу. Така перемена досягається різним спрямуванням:

– співвідношенням у змінах між парадигмою освіти та загальнокультурними елементами освіти на всіх рівнях із пріоритетним спрямуванням до вирішення проблеми загальної та професійної культури майбутніх фахівців і формування у них аналітичного і системного мислення;

– оновлення змісту освіти, а відтак методологічне бачення навчального процесу дозволяє певною мірою змістити акцент із теоретичної підготовки на практичну, де використання фундаментальних законів природи і суспільства є обов'язковим, оскільки саме вони дозволяють цілісно та системно пізнати фахівцем професійно-орієнтовану спрямованість майбутньої діяльності.

Сучасні напрями фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників формують: точне бачення базових основ соціогуманітарних наук; інноваційний зміст навчання, на основі якого вибудовуються інноваційні освітні моделі професійної освіти; методологічне забезпечення професійного навчання соціальних працівників, що можливе за умови організованої в навчальній аудиторії цілеспрямованої та високоінтелектуальної діяльності учасників освітнього процесу.

Використана література:

1. Васьківська Г. Фундаменталізація змісту освіти у старшій школі: теорія і практика / Г. Васьківська // Рідна школа. – 2012. – № 3. – С. 25–30.
2. Гавриляк І. С. Шляхи розвитку фундаменталізації змісту сучасної професійної освіти / І. С. Гавриляк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. – № 24 (237). – Черкаси, 2012. – С. 33–37.
3. Калашнікова С. Європейська політика модернізації вищої освіти: ключові орієнтири / С. Калашнікова // Вища освіта України. – 2012. – № 2. – С. 80–84.
4. Капська А. Й. Тенденції становлення соціальної роботи / А. Й. Капська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. – Випуск 21 : збірник наукових праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – С. 134–144.
5. Колот А. М. Вища освіта як чинник формування людського капіталу: сучасний стан, тенденції розвитку / А. М. Колот // Вісник Прикарпатського університету. Економіка. – 2007. – Випуск 4. – С. 12–16.
6. Мельничук І. М. Філософсько-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій / І. М. Мельничук // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 55–60.
7. Ребуха Л. З. Фундаменталізація вищої професійної освіти майбутніх соціальних працівників: антропологічний та гуманістичний підхід / Л. З. Ребуха // Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Педагогіка». – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. – 2017. – Вип. 5/37. – С. 156–163.
8. Сисоєва С. О. Наукові дослідження як результат творчого пошуку і професійної самореалізації педагога / С. О. Сисоєва // Творчість і технології в наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: С. П. Балашова, Н. П. Баловська, С. О. Сисоєва [та ін.]; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ, 2008. – С. 7–12.
9. Фруктова Я. С. Фундаменталізація змісту професійної освіти як сучасна педагогічна проблема / Я. С. Фруктова // 1025-річчя історії освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи : зб. матер. Міжнарод. наук. конф.; Київ (22 травня 2014 р.). – С. 310–316.
10. Фундаменталізація професійної підготовки у вимірі Європейського освітянського простору : Педагогіка і психологія, проблеми освіти : зб. наук. праць / ред. кол. : [М. Ф. Дмитриченко, Н. М. Глушенюк, М. О. Хмелевський, Б. І. Хорошун, О. М. Язвінська]. – Київ : НТУ, 2010. – 220 с.
11. Engaging in the Modernisation Agenda for European Higher Education. – Brussels : ESMU, 2011. – 47 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/LZ/Downloads/16_modern_report_modernisation_agenda.pdf.

References:

1. Vaskivska H. (2012). Fundamentalizatsiia zmistu osvity u starshii shkoli: teoriia i praktyka [Fundamentalization of the content of education in high school: theory and practice]. *Ridna shkola*, 3, 25–30 [in Ukrainian].
2. Havryliak I. S. (2012). Shliakhy rozvytku fundamentalizatsii zmistu suchasnoi profesiinoi osvity [Ways of development of fundamentalization of the content of modern professional education]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho*, 24 (237), 33–37 [in Ukrainian].
3. Kalashnikova S. (2012). Yevropeiska polityka modernizatsii vyshchoi osvity: kliuchovi oriiientyry [European Policy of the Modernization of Higher Education: Key Indicators]. *Vyshcha osvita Ukrainy*, 2, 80–84 [in Ukrainian].
4. Kapska A. Y. (2016). Tendentsii stanovlennia sotsialnoi roboty [Tendencies in the formation of social work]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya 11. Sotsialna robota. Sotsialna pedahohika*, 21, 134–144 [in Ukrainian].

5. Kolot A. M. (2007). Vyscha osvita yak chynnyk formuvannia liudskoho kapitalu: suchasnyi stan, tendentsii rozvytku [Higher education as a factor of the formation of human capital: the current state, trends of development]. Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Ekonomika, 4, 12–16 [in Ukrainian].
6. Melnychuk I. M. (2012). Filosofsko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii [Philosophical-methodological principles of professional training of future specialists of sociological professions]. Medychna osvita, 3, 55–60 [in Ukrainian].
7. Rebukha L. Z. (2017). Fundamentalizatsiia vyshchoi profesiinoi osvity maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv: antropolohichni ta humanistychnyi pidkhid [Fundamentalization of higher professional education of future social workers: anthropological and humanistic approach]. Liudynoznavchi studii: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriia «Pedahohika», 5/37, 156–163 [in Ukrainian].
8. Sysoieva S. O., Balashova S. P., Balovska N. P. (2008). Naukovi doslidzhennia yak rezultat tvorchoho poshuku i profesiinoi samorealizatsii pedahoha [Scientific research as a result of creative search and professional self-realization of a teacher] APN Ukrainy, In-t ped. osvity i osvity doroslykh (pp. 7–12) Kyiv : [in Ukrainian].
9. Fruktova Ya. S. (2014). Fundamentalizatsiia zmistu profesiinoi osvity yak suchasna pedahohichna problema [Fundamentalization of the content of professional education as a modern pedagogical problem]. 1025-richchia istorii osvity v Ukraini: tradytsii, suchasnist ta perspektyvy : materialy Mizhnarodnoyi nauko-vo-praktychnoyi konferentsiyi (pp. 310–316). – Kyiv : [in Ukrainian].
10. Dmytrychenko M. F., Hlushenok N. M., Khmelevskyi M. O., Khoroshun B. I., Yazvinska O. M. (2010). Fundamentalizatsiia profesiinoi pidhotovky u vymiri Yevropeiskoho osvitianskoho prostoru [Fundamentalization of professional training in the dimension of the European educational space]. Kyiv : NTU [in Ukrainian].
11. Engaging in the Modernisation Agenda for European Higher Education (2011). – Brussels: ESMU. – Retrieved from: file:///C:/Users/LZ/Downloads/16_modern_report_modernisation_agenda.pdf [in Belgium].

Ребуха Л. З. Направления фундаментализации профессиональной подготовки будущих социальных работников

В статье обосновано фундаментализацию профессионального образования как приоритетное направление развития университетского образования, направленное на формирование системного мышления у студентов, практического познания социальной действительности и самостоятельного исследования современной научной картины мира. Определены основные компоненты фундаментализации образования и охарактеризованы направления фундаментализации профессиональной подготовки будущих социальных работников, сгруппированные вокруг подходов к фундаментализации профессионального образования. Раскрыто направленность фундаментализации на необходимость формирования у будущих специалистов представлений о базовых, фундаментальных основах теоретических и прикладных наук. Рассмотрено обеспечение фундаментализацией образования инновационного содержания обучения и построение на этой основе новационных моделей профессионального образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущий социальный работник, направления фундаментализации профессионального образования.

Rebukha L. Z. Trends of fundamentalization of professional training of future social workers

The fundamentalization of professional education as a priority direction of the development of university education, directed at forming of a system of thinking in students, practical knowledge of social reality and an independent study of the modern scientific picture of the world is substantiated in this article. The main components of the fundamentalization of education are outlined and the directions of fundamentalization of the professional training of future social workers, grouped around approaches to the fundamentalization of professional education are described. The focus of fundamentalization on the need for the formation of future specialists' ideas about the basic, fundamental foundations of theoretical and applied sciences is revealed. It is considered the provision of fundamentalization of education of innovative content of training and the construction of innovative models of professional education on this basis.

Key words: professional training, future social j, directions of fundamentalization of professional education.